

POSTANOWIENIE

19 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 19 grudnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Z. D.
przeciwko A. W. i W. Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej
w S.
przy udziale Rzecznika Praw Pacjenta
o zapłatę i ustalenie,
na skutek skargi kasacyjnej Z. D.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 9 listopada 2023 r., I ACa 73/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego.**

(E.C.)

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda Z. D. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 9 listopada 2023 r., sygn. akt I ACa 73/22 Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Trzyosobowy skład orzekający w drugiej instancji został wyznaczony zarządzeniem Prezesa Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 25 października 2023 r. na podstawie art. 367¹ § 3 k.p.c. (k. 1117). Wcześniejsze zarządzenie (z 9 marca 2020 r. (k. 980) zostało wydane na podstawie art. 15z¹ ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, który został uchylony art. 28 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1860), z dniem 28 września 2023 r. Znowelizowano też m.in. art. 367 k.p.c. dotyczący składów sądów drugiej instancji, rozpoznających apelację (art. 1 pkt 15 i 16 w zw. z art. 40 i art. 32 ust. 1 tej ustawy).

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

W postawach kasacyjnych powód zarzucił naruszenie prawa procesowego, tj. art. 232 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. na skutek zaniechania przez Sąd drugiej instancji przeprowadzenia dowodu z opinii innego biegłego sądowego z urzędu, który to dowód - w świetle opinii biegłej B. N. - był niezbędnym do miarodajnej oceny zasadności wytoczonego powództwa, a ustalenie istotnych i spornych okoliczności sprawy wymagało wiadomości specjalnych i nie mogło zostać ustalone w oparciu o dotychczasowe środki dowodowe.

Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej nie może ograniczać się do ich ogólnikowego powołania czy przytoczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52). Sąd Najwyższy nie ma obowiązku zastępowania skarżącego i poszukiwania argumentów przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r., I UZ 47/06, OSNP 2008, nr 7-8, poz. 118). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowi jej element samodzielny - wyodrębniony w oddzielnej jednostce normatywnej i nie może być utożsamiany z innymi wymogami formalnymi skargi kasacyjnej, w tym jej podstawami i ich uzasadnieniem (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, nie publ., z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, nie publ., z dnia 8 stycznia 2019 r., IV CSK 243/18, nie publ.).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398 ⁹§ 1 pkt. 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi

przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001, II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11, z dnia 11 stycznia 2002, III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

W ocenie powoda zachodzi potrzeba wyjaśnienia, czy Sąd odwoławczy dysponując wiedzą jak rażące uchybienia zawiera główny dowód w sprawie (tj. opinia biegłego sądowego sporządzona na etapie postępowania apelacyjnego) zobowiązany był dopuścić dowód z opinii kolejnego biegłego celem dogłębnego wyjaśnienia zagadnienia w sprawie, zaś fakt reprezentowania strony przez profesjonalnego pełnomocnika nie wyłącza bezwzględnie możliwości przeprowadzenia dowodu niewskazanego przez strony bądź dowodu spóźnionego, bowiem mogą zachodzić pewne okoliczności uzasadniające odstępianie od ścisłego respektowania zasady kontradiktoryjności

W orzecnictwie zostało już wyjaśnione, że dowód z opinii biegłego sądowego, a także z opinii instytutu, o którym stanowi art. 290 § 1 k.p.c. ma charakter szczególny, gdyż zasadniczo nie służy ustalaniu okoliczności faktycznych, lecz ich ocenie przez pryzmat wiadomości specjalnych. Do dokonywania wszelkich ustaleń w procesie powołany jest sąd, a nie biegły (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2015 r., V CSK 254/14, nie publ.), a zatem także i opinia instytutu jest oceniana przez sąd w ramach kryteriów określonych w art. 233 § 1 k.p.c. Strony powinny wykazywać fakty, z których wywodzą skutki prawne, a zadaniem biegłego jest naświetlenie wyjaśnianych okoliczności z punktu widzenia wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego w toku procesu i udostępnionego materiału dowodowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 1969 r., I CR 140/69, OSNCP 1970, nr 5, poz. 85). Niekiedy jednak samo dokonanie ustaleń faktycznych wymaga dysponowania wiedzą oraz doświadczeniem w danej dziedzinie i może uzasadniać zasięgnięcie opinii biegłego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 1984 r., II CR 197/84, OSNCP 1985 nr 2-3, poz. 37). Jeżeli opinie biegłych są rozbieżne, a materiał dowodowy nie daje podstawy do oparcia się wyłącznie na opinii jednego z

biegłych, to wówczas sąd, zgodnie z art. 286 k.p.c. w zw. z art. 289 k.p.c. i art. 272 k.p.c., powinien przez łączne zbadanie biegłych wyjaśnić zachodzące w nich sprzeczności (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 1952 r., C 1108/51, NP. 1953, nr 10 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 sierpnia 2008 r., III CSK 98/08, nie publ.).

Na gruncie art. 232 zd. 2 k.p.c. przyjmuje się, że dopuszczenie przez sąd z urzędu dowodu powinno nastąpić wówczas, gdy może dojść do naruszenia elementarnych zasad, jakimi kieruje się sąd przy wymierzaniu sprawiedliwości, istnieje wysokie prawdopodobieństwo zasadności dochodzonego roszczenia, zachodzi potrzeba przeciwstawienia się niebezpieczeństwu wydania orzeczenia oczywiście nieprawidłowego, czy też gdy dowód jest niezbędny do wydania słusznego wyroku, zgodnego z rzeczywistym stanem albo może zapobiec pozbawieniu ochrony prawnej w zakresie słusznego co do zasady roszczenia.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej powód wywodzi z naruszenia art. 232 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c. w zw. za art. 227 k.p.c. z uwagi na to, że opinia sporządzona na etapie postępowania apelacyjnego w żaden sposób nie nawiązuje i nie polemizuje ze znajdującą się w aktach sprawy opinią P. F., który opisał proces leczenia powoda komórkami macierzystymi, postępy w poprawie stanu widzenia, jak też opis innych przypadków opisujących podobne lub też identyczne objawy oraz sposoby leczenia i postępy leczenia opisane w światowej literaturze medycznej. Przedłożona przez powoda kompletna dokumentacja medyczna oraz zaświadczenia przeczą tezom i ustaleniom poczynionymi przez dotychczasowego biegłego. W konsekwencji dowód w sprawie, na którym Sąd odwoławczy oparł swój wyrok, jest nieprzydatny w sprawie.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie wykazuje oczywistego naruszenia przez Sąd odwoławczy art. 232 zd. 2 k.p.c. w rozumieniu opisanej wyżej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Ponadto powód w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pomija, iż Sąd drugiej instancji wypełniając funkcje judykacyjne sądu odwoławczego wyznaczone w art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. wyjaśnił, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na przyjęcie wysokiego prawdopodobieństwa związku kauzalnego pomiędzy działaniem pozwanej A. W. a poniesioną przez powoda szkodą, a tym samym nie mogło nastąpić też przypisanie odpowiedzialności deliktowej pozwanego SP ZOZ w S. jako jej zwierzchnikowi (art. 430 k.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., uznając, że ze względu na sytuację osobistą i majątkową powoda zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony w rozumieniu art. 102 k.p.c., tym bardziej, że taką podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu przyjął Sąd pierwszej i w części Sąd drugiej instancji.

(E.C.)

[a.l.)